

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **Národní technické muzeum**, se sídlem Praha 7, Kostelní 42, zastoupen JUDr. Věslavem Nemethem, advokátem se sídlem Praha 1, Senovážné náměstí 5, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, Brno, Masarykova 31, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 4. 2013, č. j. 11181/13/5000-24700-703359,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 15. 4. 2013, č. j. 11181/13/5000-24700-703359, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342,- Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Věslava Nemetha, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým bylo změněno odvoláním napadené rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 1 ze dne 27. 9. 2012, č. j. 504670/12/001983107400, v části týkající se splatnosti vyměřené daně a

bankovního spojení, přičemž v ostatních částech žalovaný odvoláním napadené rozhodnutí potvrdil.

Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že rozhodnutím finančního úřadu pro Prahu 1 ze dne 27. 9. 2012, č. j. 504670/12/001983107400 byl žalobci podle ustanovení § 44a odst. 2, § 44a odst. 4 písm. c) a § 44a odst. 9 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a podle ustanovení § 139 a § 147 daňového řádu vyměřen odvod do státního rozpočtu za porušení rozpočtové kázně ve výši 369 000,- Kč. Správce daně na základě zjištění vyplývajících ze Zprávy o kontrole ze dne 26. 9. 2012 č. j. 489248/12/001983107400 odhalil, že žalobce výdejem jiných peněžních prostředků státu Mgr. H. K. bez právního důvodu porušil ustanovení § 53 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech a tímto jednáním došlo k porušení rozpočtové kázně v celkové výši 369 000,- Kč ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlech. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které bylo žalobou napadeným rozhodnutím změněno pouze v části týkající se splatnosti vyměřené daně a bankovního spojení; zbývající části odvoláním napadeného rozhodnutí žalovaný potvrdil. Odvolací finanční ředitelství se ve svém rozhodnutí vypořádalo se všemi námitkami žalobce a konstatovalo, že v odvolacím řízení nevyšly najevo žádné nesprávnosti nebo nezákonnosti odvolatelem neuplatněné, které by mohly mít vliv na výrok rozhodnutí o odvolání; setrvalo proto na skutkových i právních závěrech, k nimž dospěl správní orgán I. stupně.

Proti tomuto rozhodnutí směřovala žaloba, v níž žalobce uvedl, že jak se podává v kontrolní zprávě, podal žalobce na základě výsledků veřejnoprávní kontroly Ministerstva kultury na Mgr. H. K. o vydání bezdůvodného obohacení ve výši 358.750,- Kč s příslušenstvím. Okresní soud v Pelhřimově dne 2.7. 2012 vydal rozsudek, jímž žalobě vyhověl; tento rozsudek se stal ve svém výroku č. I pravomocným. Podle ust. § 53 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., platí: *„příspěvková organizace je povinna dbát, aby plnila určené úkoly nejhospodárnějším způsobem a dodržela stanovené finanční vztahy ke státnímu rozpočtu. Peněžní prostředky, kterými disponuje, může používat jen k účelům, na které jsou určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech a na krytí opatření nutných k zabezpečení nerušeného chodu organizace. Úhrady, ke kterým se příspěvková organizace zaváže v běžném roce, nesmí překračovat její rozpočet na tento rok.“* Podle § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb., je *„porušením rozpočtové kázně je neoprávněné použití peněžních prostředků státního rozpočtu a jiných peněžních prostředků státu.“* K tomu žalobce uvedenému uvedl, že postupoval právě nejhospodárnějším způsobem tím, že na Mgr. H. K. podal citovanou žalobu, když této bylo vyhověno. Fakt, že žalobce vyplácel Mgr. H.K. plnění z mandátní smlouvy, byl zapříčiněn tím, že Mgr. H. K. byl v době tohoto vyplácení v pozici generálního ředitele žalobce. Žalobce toto plnění vymohl od Mgr. H. K. v drtivé většině zpět, nyní je však paradoxně potrestán za to, že se choval hospodárně a domáhal se žalobou po Mgr. H. K. vrácení žalované částky. Žalobce rovněž poukázal na to, že právní názor zastávaný Okresním soudem v Pelhřimově spočívající na str. 15 v tom, že *„dle mandátní smlouvy nikdy nebyl žalovanému dán písemný pokyn k provedení nějaké činnosti v mandátní smlouvě vymezené a odměna 41.000,- Kč nebyla sjednána jako odměna za dobu trvání smlouvy, ale jako odměna za činnost, která v době trvání smlouvy bude žalovaným pro žalobce na jeho pokyny provedena...“*, se opírá o skutečnosti, které vyšly najevo až v průběhu řízení výsledky jednotlivých svědků. Žalobce měl od Mgr. H. K. před začátkem soudního sporu k dispozici soupis prací, které vykonal pro daňový subjekt, a stejným

způsobem se v průběhu řízení bránil žalobě i žalovaný Mgr. H. K.. Okolnosti, že nebyl vydán žádný písemný pokyn, nebyla před soudním jednáním známa, nebyla ani ověřitelná a vyšla najevo až v průběhu soudního řízení. Žalobce je tak fakticky platebním výměrem potrestán za svůj úspěch v uvedeném soudním sporu, kde usilovně hájil zájem státu. Tato skutečnost však nebyla při vydání platebního výměru žádným způsobem zohledněna. Žalovaný se s těmito uvedenými argumenty vypořádal tak, že nesouhlasí s žalobcem, že by tento postupoval nejehospodárnějším způsobem, a dále, že skutečnosti, které vyšly najevo v soudním sporu vedeném u Okresního soudu v Pelhřimově neměly a nemohou mít dopad na zjištění prokázané ve vyměřovacím řízení; porušením rozpočtové kázně byl samotný výdej veřejných prostředků za podmínek zjištěných správcem daně. Ze všech těchto důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství zrušil a aby žalovanému uložil povinnost uhradit žalobci náhradu nákladů řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce není platebním výměrem potrestán za svůj úspěch ve výše popsaném soudním sporu, kde usilovně hájil zájem státu. Žalobci byl uložen odvod pouze z důvodu prokázaného porušení rozpočtové kázně, kterého se dopustil, když na základě uzavřené mandátní smlouvy uhradil Mgr. K. v letech 2009-2010 celkem částku 369 000,-Kč bez právního důvodu. Úhrada byla provedena z prostředků přijatých ze státního rozpočtu v rámci rozpisu schváleného rozpočtu na příslušný rok z běžného účtu žalobce. Žalovaný uzavřel s tím, že je žaloba nedůvodná a navrhl soudu, aby ji podle ustanovení § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.

Při jednání soudu dne 11. května 2017 setrvali účastníci na svých skutkových i právních stanoviscích. Zástupce žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí, pověřená zástupkyně žalovaného navrhla zamítnutí žaloby.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Ze správního spisu soud považuje důležité zmínit Zprávu o daňové kontrole ze dne 26. 9. 2012, č. j. 489248/12/001983107400, která obsahuje konečný výstup předcházející daňové kontroly. Ve Zprávě správce daně dokládá a konstatuje, že došlo k porušení zákona o rozpočtových pravidlech, když žalobce poskytl jiné peněžní prostředky státu Mgr. K. bez právního důvodu, čímž porušil ustanovení § 53 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech, a tímto jednáním došlo k porušení rozpočtové kázně v celkové výši 369 000,- Kč ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 písm. a) téhož zákona. Správce daně ve Zprávě rekapituloval části mandátní smlouvy a také rozsudek Okresního soudu v Pelhřimově. Závěrem správce daně uvádí, že vydá platební výměr na odvod za porušení rozpočtové kázně žalobce ve výši 369 000,- Kč.

Dále je ve spise obsažena i předmětná mandátní smlouva ze dne 5. 10. 2009, kterou uzavřel žalobce, zastoupený svým tehdejšíím náměstkem generálního ředitele Ing. O.R., s Mgr. H. K., na jejímž základě se Mgr. K. jako mandatář zavázal, že bude pro mandanta vykonávat na jeho účet a jeho jménem garanta památkové péče v rámci projektu Centrum stavitelského dědictví Plasy. Za tuto činnost se mandant zavázal zaplatit mandatáři odměnu ve výši 41 000,- Kč. Veškeré činnosti, které byly předmětem této smlouvy, měl Mgr. K. plnit pouze na základě pokynů mandanta, tedy žalobce. Smlouva byla uzavřena na dobu určitou ode dne jejího podpisu, tzn. od 5. 10. 2009 do

30. 9. 2013, přičemž umožňovala, aby byl smluvní vztah ukončen před uplynutím výše uvedené doby, a to písemnou dohodou nebo písemnou výpovědí jedné ze smluvních stran. Správní spis obsahuje také onu Dohodu o ukončení mandátní smlouvy ze dne 30. 9. 2010. Následně jsou obsahem spisu výpisy z účtu žalobce, které dokládají, že od listopadu 2009 do července 2010 došlo 9krát k vyplacení částky 41 000,-Kč na účet Mgr. K., k těmto výpisům jsou připojeny rozpisy úkonů, které údajně poskytl mandatář za jednotlivé měsíce v rozmezí let 2009-2010 žalobci. Pro úplnost soud ještě dodává, že správní spis obsahuje oznámení o ztrátě devíti přijatých faktur od Mgr. K., které měly být předloženy již Ministerstvu kultury, když provádělo svou veřejnoprávní kontrolu.

Ve spise je rovněž rozsudek Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 2. 7. 2012, č. j. 13C 423/2010-702, z něhož vyplývá, že žalobce vyplatil Mgr. H. K. částku 41 000,- Kč opakovaně, a to ve dnech 13. 11. 2009, 10. 12. 2009, 28. 12. 2009, 12. 2. 2010, 12. 3. 2010, 23. 4. 2010, 14. 5. 2010, 10. 6. 2010 a 23. 7. 2010. Citovaným rozsudkem byla Mgr. K. uložena povinnost zaplatit žalobci částku 358 750,- Kč s příslušenstvím, a to proto, že Mgr. K. neoprávněně vystavoval podle mandátní smlouvy faktury na částky 41 000,- Kč, takže celková částka 369 000,- Kč byla žalobcem vyplacena bez právního důvodu. V důsledku toho došlo k bezdůvodnému obohacení Mgr. K..

Podle ust. § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 18/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v platném znění, *porušením rozpočtové kázně je neoprávněné použití peněžních prostředků státního rozpočtu a jiných peněžních prostředků státu.*

Podle ust. § 53 odst. 4 rozpočtových pravidel *příspěvková organizace je povinna dbát, aby plnila určené úkoly nejhospodárnějším způsobem a dodržela stanovené finanční vztahy ke státnímu rozpočtu. Peněžní prostředky, kterými disponuje, může používat jen k účelům, na které jsou určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech a na krytí opatření nutných k zabezpečení nerušeného chodu organizace. Úhrady, ke kterým se příspěvková organizace zaváže v běžném roce, nesmí překračovat její rozpočet na tento rok.*

Podle ust. § 44a odst. 2 rozpočtových pravidel *příspěvková organizace, která porušila rozpočtovou kázeň podle § 44 odst. 1 písm. a), c) nebo e), je povinna provést prostřednictvím místně příslušného finančního úřadu odvod za porušení rozpočtové kázně do státního rozpočtu.*

Podle ust. § 44 odst. 4 písm. c) rozpočtových pravidel *odvod za porušení rozpočtové kázně činí v ostatních případech částku, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň.*

Žalobce především namítal, že postupoval právě nejhospodárnějším způsobem, když na základě výsledků veřejnoprávní kontroly Ministerstva kultury podal na Mgr. H. K. žalobu o vydání bezdůvodného obohacení ve výši 358 750,-Kč a tento soudní spor vyhrál. Fakt, že žalobce Mgr. K. vyplácel plnění z mandátní smlouvy, ospravedlnilo Národní technické muzeum tím, že Mgr. K. byl v inkriminované době v pozici generálního ředitele žalobce. Nadto žalobce doplnil, že drtivou většinu poskytnutého plnění již od Mgr. K. vymohl zpět. Dále konstatoval, že je nyní paradoxně trestán za to, že se choval hospodárně a domáhal se žalobou po Mgr. K. vrácení žalované částky.

K tomu žalobce uvedl, že právní názor zastávaný Okresním soudem v Pelhřimově spočívající v tom, že „dle mandátní smlouvy nikdy nebyl žalovanému (Mgr. K.) dán písemný pokyn k provedení nějaké činnosti v mandátní smlouvě vymezené a odměna 41 000,-Kč nebyla sjednána jako odměna za dobu trvání smlouvy, ale jako odměna za činnost, která v době trvání smlouvy bude žalovaným pro žalobce na jeho pokyny provedena....“, se opírá o skutečnosti, které vyšly najevo až v průběhu řízení výslechy jednotlivých svědků. Okolnost, že nebyl vydán žádný písemný pokyn, také nebyla před soudním jednáním známa, nebyla ani ověřitelná a vyšla podle slov žalobce také najevo až v průběhu soudního řízení. Na základě výše uvedeného žalobce dovodil, že je fakticky platebním výměrem potrestán za svůj úspěch v uvedeném soudním sporu, kde usilovně hájil zájmy státu, což nebylo při vydání platebního výměru nikterak zohledněno.

Soud se zabýval především žalobní námitkou, spočívající v tvrzení, že žalobce se choval v souladu s ust. § 53 odst. 4 rozpočtových pravidel, jelikož plnil určené úkoly nejehospodárnějším způsobem, což realizoval tím, že na Mgr. K. podal žalobu o vydání bezdůvodného obohacení.

Toto jednání žalobce lze podle názoru soudu bezpochyby označit za souladné s požadavkem plnit určené úkoly nejehospodárnějším způsobem, avšak toto jednání nebylo předmětem posuzování ze strany orgánů finanční správy a za ně nebyl žalobce postižen povinností provést odvod. Odvod nebyl uložen za to, jak žalobce jednal poté, kdy vyšlo najevo, že Mgr. K. byly bezdůvodně vyplaceny peníze z rozpočtu žalobce, a žalobce nebyl postižen za to, že tyto peníze získal v podstatné míře zpět. Předmětný odvod byl uložen za jednání, které spočívalo právě v onom vyplacení celkové částky 369 000,- Kč bez právního důvodu. Zde nezbývá než konstatovat, že toto jednání neodpovídá direktivě obsažené v ust. § 53 odst. 4 rozpočtových pravidel, neboť nemělo-li řádný právní důvod, jak zkonstatoval Okresní soud v Pelhřimově, nelze je považovat za ehospodárné.

Městský soud však musel konstatovat, že ani Odvolací finanční ředitelství, ani Finanční úřad pro Prahu 1, nevyhodnotily skutečnost, která byla ve věci zřejmá od počátku a na kterou upozornil žalobce v odvolání a následně i v žalobě, totiž že žalobce vyplatil Mgr. H.K. plnění z mandátní smlouvy v důsledku toho, že Mgr. K. byl v té době v pozici generálního ředitele žalobce. Osoba, v jejíž prospěch byla částka 369 000,- Kč vyplacena, tedy zastávala v systému žalobce funkci, v níž měla povinnost dbát - mimo jiné - i na plnění určených úkolů žalobce nejehospodárnějším způsobem. Její jednání však bylo v neprospěch žalobce a tomuto standardu tedy nevyhovovalo. Soud se proto neztotožnil se závěrem žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí na straně 4, kde žalovaný uvedl, že „Skutečnost, že Mgr. K. byl v době tohoto vyplácení v pozici generálního ředitele daňového subjektu je ve vztahu ke kontrolnímu zjištění správce daně zcela irelevantní, neboť tato námitka nevyvrací kontrolní zjištění správce daně.“ Soud má naopak za to, že skutečnost, že Mgr. K. byl v době uzavření mandátní smlouvy v pozici generálního ředitele Národního technického muzea, přinejmenším mohla mít vliv jak na to, že mandátní smlouva z 5. 10. 2009 vůbec byla uzavřena, tak konec konců i na to, že žalobce v devíti případech opakovaně vyplatil Mgr. K. částku 41 000,- Kč, ačkoliv pro to nebyl právní důvod. Ačkoliv tedy Mgr. K. v pozici generálního ředitele žalobce měl jednat ve prospěch žalobce - a tedy dbát na to, aby žalobce ve shodě s ust. § 53 odst. 4 rozpočtových pravidel plnil určené úkoly nejehospodárnějším způsobem -, takto nekonal a naopak jednal ve prospěch svůj. Tímto jednáním podle názoru soudu zasáhl do

činnosti žalobce jako příspěvkové organizace takovým způsobem, že mu znemožnil plnit pokyn stanovený v ust. § 53 odst. 4 rozpočtových pravidel. Přitom pokud takto jednala osoba, která byla statutárním orgánem žalobce a v jeho systému zastávala nejvyšší exekutivní funkci, měl žalobce jen mizivou možnost tomuto jednání zabránit: žalobce sám jako právnická osoba nemůže jednat jinak, než právě svými orgány, a pokud ty - nadto ony nejvýše postavené - konají v jeho neprospěch, obtížně mu lze klást k tíži, že se nechoval hospodárně. Konec konců nelze zde odhlédnout ani od skutečnosti, že předmětnou mandátní smlouvu s Mgr. K. uzavřel žalobce zastoupen náměstkem svého generálního ředitele, tedy právě zástupcem Mgr. K.

Za tohoto stavu věci dospěl proto soud k závěru, že žalobce byl postižen za jednání, které v jeho neprospěch realizovala osoba, jež měla za povinnost naopak reprezentovat a chránit zájmy žalobce, a to z titulu nejvyššího statutárního zástupce. V této situaci by proto aplikace ust. § ust. § 44 odst. 1 písm. a) rozpočtových pravidel a ust. § 53 odst. 4 téhož zákona a z nich vyvozená povinnost odvodu, provedená tak, jak v projednávané věci učinil Finanční úřad pro Prahu 1, resp. Odvolací finanční ředitelství, představovala ryze formální aplikaci právního předpisu, odhlízející od okolností věci, zejména od příčin porušení příkazu plnit určené úkoly nejhospodárnějším způsobem, jakož i od účelu a smyslu citovaných norem. Soud proto zde zastává názor, že uložení odvodu tak, jak jej provedly orgány finanční správy, nemá za zjištěných okolností žádný srozumitelný účel. Přitom je nutno vzít v úvahu skutečnost, že existence každé právní normy sleduje konkrétní účel, jehož má být aplikací této normy dosaženo. Jinak vyjádřeno, každá aplikace právní normy musí směřovat k dosažení právě toho účelu, k němuž byla tato konkrétní norma vytvořena. Toliko mechanické či formalistické užití právní normy, jež by nesměřovalo k naplnění zamýšleného účelu, by tedy bylo v rozporu se smyslem takové normy. Podle názoru soudu k takovému efektu došlo právě v projednávané věci, když z odůvodnění napadeného rozhodnutí není zřejmé, jakého účinku by mělo být uložení odvodu dosaženo. Jak žalovaný, tak i správní orgán I. stupně se v této věci omezily jen na citaci relevantních právních norem a na strohé konstatování, že k porušení rozpočtové kázně došlo.

S ohledem ke shora uvedeným skutečnostem dospěl Městský soud v Praze k závěru, že žaloba byla podána důvodně, a soud proto napadené rozhodnutí podle ust. § 78 odst. 1 soudního řádu správního zrušil a věc podle ust. § 78 odst. 4 soudního řádu správního vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn podle ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, jelikož žalobce měl ve věci úspěch a jeho náklady řízení sestávají jednak ze zaplaceného soudního poplatku z podané žaloby ve výši 3000,- Kč a jednak z odměny advokátovi za tři úkony právní služby po 3100,- Kč, a ze související náhrady hotových výdajů po 300,- Kč podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění, zvýšené o sazbu daně z přidané hodnoty. Náhradu v celkové výši 15 342,- Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce JUDr. Věslava Nemetha, advokáta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 11. května 2017

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu